

Prediker 12: 8-14

We zijn vandaag aangekomen bij de laatste meditatie over het Bijbelboek Prediker. En het Bijbelboek eindigt zoals het begonnen is: ijdelheid der ijdelheden, of zoals de HSV zegt: Eén en al vluchtigheid. Prediker, waarin we koning Salomo herkennen, heeft z'n onderzoek voltooid. Hij heeft het leven onder de zon grondig bestudeerd. Steeds heeft hij gekeken naar de dingen waarvoor de mensen zich aftobben. Hij zag dat je te goed doen aan lekker eten en drinken geen voldoening gaf. Hij heeft de betrekkelijkheid van bezit gezien. Hij bouwde schitterende huizen en legde tuinen aan, maar ook daar je leven opbouwen bewerkte alleen een onverzadigbare hunker naar meer en meer. Het is niet voor niets dat de zucht naar geld in het Nieuwe Testament de wortel van alle kwaad wordt genoemd. Ook heeft Salomo de schoonheid van kunst onderzocht. Hij liet zangers en zangeressen optreden, kortom, hij ontzegde zich geen enkel genot, maar toch kon hij geen enkele voldoening vinden in wat hij deed. Ijdelheid, najagen van wind. Niets is blijvend of duurzaam houdbaar. Alles in ons leven is uiteindelijk vergankelijk. Het mensenleven observerend heeft Prediker ook geprobeerd om de zin van het leven te ontdekken. Hij kwam tot de pijnlijke ontdekking dat er zoveel onrecht plaatsvindt dat hij zich vertwijfeld afvraagt waar Gods bestuur nu zichtbaar wordt. Hij zag hoe goddelozen deftige begrafenissen kregen en rechtvaardigen vergeten werden. Hij zag zondaren zorgeloos oud worden en rechtvaardigen jong sterven. Kortom, het vergaat de rechtvaardigen naar de verdiensten der goddelozen en andersom, de goddelozen vergaat het naar de verdiensten van de rechtvaardigen. Ijdelheid....lucht en leegte.

Ik heb het al vaker gezegd, maar ik zeg het nu nog maar een keer, zolang Prediker kijkt naar het leven onder de zon, het aardse leven hier, dan is er niets te ontdekken dat blijvend voldoening geeft. En dan is er ook niets waar te nemen van een plan. Hij heeft zich afgetobd met zoeken naar Gods werk achter alles dat er gebeurt, maar hij kan het simpelweg niet ontdekken. Hoe hij ook zoekt. Uiteindelijk treft ieder hetzelfde lot, we zullen sterven. Om moedeloos van te worden.

Als je Prediker al deze dingen hoort zeggen dan krijg je wel heel erg de indruk dat hij een zwartgallige pessimist is. Iemand die nergens meer de mooie kanten van ziet. Sommige bijbeluitleggers vinden dit zo bij Prediker passen dat ze niet kunnen geloven dat het laatste gedeelte ook door Prediker is geschreven. Volgens deze geleerden heeft iemand anders een 'iets positiever' eind aan het boek willen plakken.

Maar daar is geen enkele reden voor om dat aan te nemen. Ik ga er vanuit dat ook het slotwoord door Salomo zelf is geschreven. Ik denk zelfs dat het slot de sleutel is voor het verstaan van de rest. Nooit moet je gedeelten uit dit boek lezen zonder te realiseren dat alle negatieve en ijdele dingen die Prediker signaleert, onder de zon gebeuren! En dat het ons inderdaad niet lukt om de vinger achter gebeurtenissen te krijgen zolang we niet verder kijken dan onder de zon. Nu in z'n slotconclusie wil Prediker verder kijken dan onder de zon. Hij wijst omhoog. Vreest God...hier is het niet, kijk omhoog, vreest God en onderhoud zijn geboden! Prediker die, op de Here Jezus na, misschien wel de meest wijze mens op aarde was roept hier eigenlijk op om te accepteren dat er gewoon heel veel is dat we niet snappen. Maar laat al die waaromvragen geen reden zijn om God niet te dienen. Heb ontzag voor Hem, want wat wij niet kunnen, kan Hij wel. Hij overziet de geschiedenis. Hij neemt al ons doen en laten mee in Zijn grote plan. Niet alles wat nu in deze wereld gebeurt is Gods wil. Hij wil geen onrecht en zonde. Hij wil geen lijden of oorlog. Ik geloof dat al ons lijden en zuchten Hem ook aan z'n Vaderhart gaan. Maar God neemt wel alle zondige gebeurtenissen en gedragingen op in Zijn eeuwige plan. Niet alles is Zijn wil, maar Hij neemt alles mee naar de dag die komt, de dag dat Zijn wil geschiede, in hemel en op aarde. Vandaar ook dat Hij onze verantwoordelijkheid niet uitwist. Prediker heeft in zijn zoektocht zo onnoemelijk veel onrecht gezien, maar nu aan het eind spreekt hij uit dat hij gezien heeft dat God elke daad in het gericht zal laten komen. Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik vaak vs. 13 en 14 als een aansporing voor de individuele lezer heb gezien. Vrees God, onderhoud zijn geboden, want denk eraan, wat je doet moet je ook verantwoorden. Dat is natuurlijk niet onwaar, maar we moeten niet vergeten dat Prediker een conclusie trekt aan het eind van z'n boek. Al die dingen die zo vreselijk fout zitten in deze wereld, die ijdele en onrechtvaardige dingen die Prediker gezien heeft onder de zon, die dingen gaat God recht zetten. In deze wereld lijkt het dat boosdoeners weg kunnen komen, maar vergis je niet, God gaat recht doen. Het Rechter zijn van God is hier niet zozeer een vermaning, kijk uit wat je doet, maar een troost, het gaat goed komen. Het Rechter zijn van God is veel meer Evangelie dat wij ons vaak realiseren. Gods rechtspraak is troost voor mensen die worstelen met de waaromvraag. Waarom ben ik gehandicapt of zo ziek? Geloof maar dat God het zal rechtzetten. Waarom heb ik mijn leven lang geen liefde ontvangen van mijn ouders? Geloof het maar, God, die een liefhebbende vader is, zal het recht

zetten. Waarom werden kinderlevens door afschuwelijk geweld afgebroken? Geloof het maar, de God van het leven zal het rechtzetten.

Nu heeft Prediker met al z'n wijsheid niet geweten wat wij wel weten. Prediker leefde nog voor Christus. Wij zijn al weer stukken verder in de heilsgeschiedenis. De Here Jezus is hier op aarde geweest. We weten nu, dat God zelf op aarde rondliep. Dat Hij van z'n troon is afgekomen, om zelf alle pijn, verdriet, zonde en onrecht op z'n schouders naar Golgotha te dragen. Wij weten dat de God die we volgens Prediker moeten vrezen een gezicht heeft gekregen. Eertijds sprak God door de profeten van het Oude Testament, maar nu is Hij in Zijn Zoon tot ons gekomen. Hij is de afdruk van Gods wezen (Heb.1:3). Wie Mij gezien heeft de Vader gezien, zei Hij. Deze Jezus zal de hoofdrol spelen als God gaat rechtzetten wat krom is. De Redder van Golgotha is de Rechter. Het Lam dat de zonde wegnam wordt de eeuwige Koning. Prediker wist daar nog niet van. Wij wel.

Maar zolang het nog niet zover is, kunnen wij ook gebukt gaan onder het zinloze van het leven onder de zon. En ook voor ons geldt dan dat we elkaar mogen helpen om niet alleen onder de zon te kijken. Kijk verder want er is iemand die daar ver bovenuit stijgt. Vrees God. Want die God gaf Zijn Zoon en die Zoon komt terug. En reken er maar op dat al het lijden van deze wereld niet zal opwegen tegen de heerlijkheid die op die dag geopenbaard zal worden. Wat een vooruitzicht. De ijdelheid van het leven onder de zon heeft niet het laatste woord. Het komt goed! Daar staat onze God garant voor. Stil maar wacht maar, alles wordt nieuw.

AMEN